

HINDUISMUS

Základní údaje

- **Hinduismus** je poněkud nepřesný název pro tradiční indický filosofický a náboženský koncept založený na historických duchovních praktikách, které jsou součástí životního stylu
- považován za nejstarší z živých náboženství (více než 4000 let), vyznává ho téměř jedna miliarda lidí, hlavně v Indii a v Nepálu
- přesvědčení o **samsáře**, sledu či koloběhu životů, a touha po vysvobození (**mókša**) z něj
- člověk svými postoji a činy vytváří předpoklad pro další životy (tzv. **karmanový zákon**)
- cyklické pojetí času

Společné rysy hinduistické praxe

- božský zdroj je **bráhman** (absolutno) obsažený v každé bytosti a jednotlivině jako **átman** (vnitřní podstata)

- tři cesty vedoucí různě rychle k vysvobození

1. **karma márga** – cesta činů, řádné, nesobecké jednání, pomalá cesta

2. **bhakti márga** – cesta uctívání bohů a bohyň

3. **džňána márga** – radikální cesta poznání (meditativního)

- posvátné texty - **védy, bráhmany, upanišady**

- další typy literatury- eposy (**Mahábháráta** včetně **Bhagavadgíty, Rámajána**), šástry, purány, filosofické, odborné a literární spisy

Hlavní božstva

Brahma

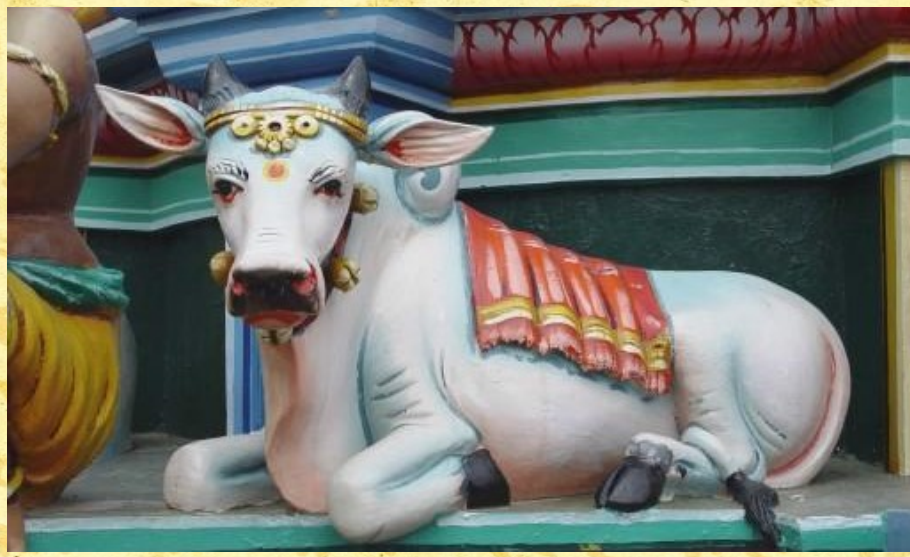

Višnu

Šiva

कवि श्री दशरथः महर्षिः परि ज्ञान वना क्रौंच कापलेशोऽथ प्रविष्टे श्री

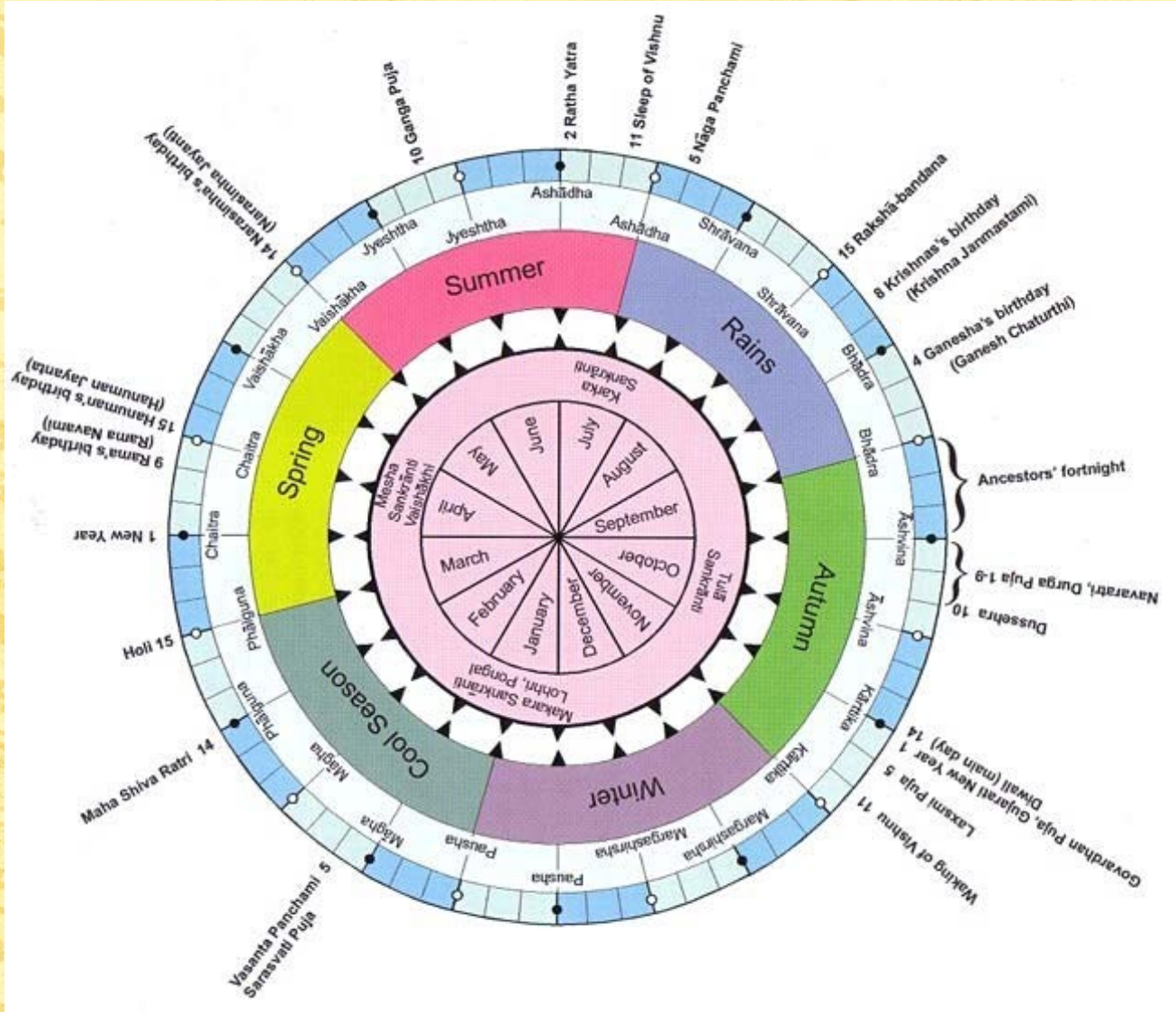
Náboženská praxe

Rituály

- nejzákladnějším denní pobožnost
- chrámové rity prováděny pouze dědičnou kastou kněží - **bráhmanů**
- denní chrámové služby bez nutnosti účasti veřejnosti
- v osobním životě člověka důležité rituály přechodu (narození, přijetí do kasty, svatba, smrt)

Festivally, poutní místa

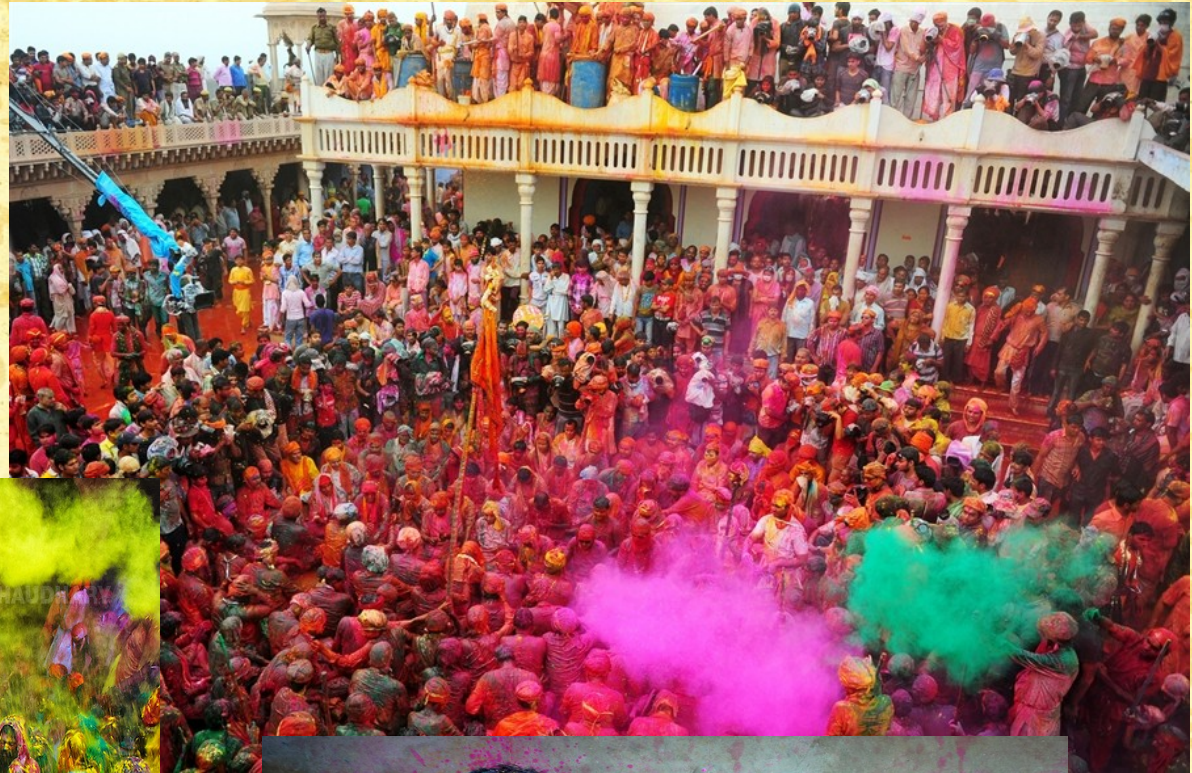

Diwali - Festival of Lights

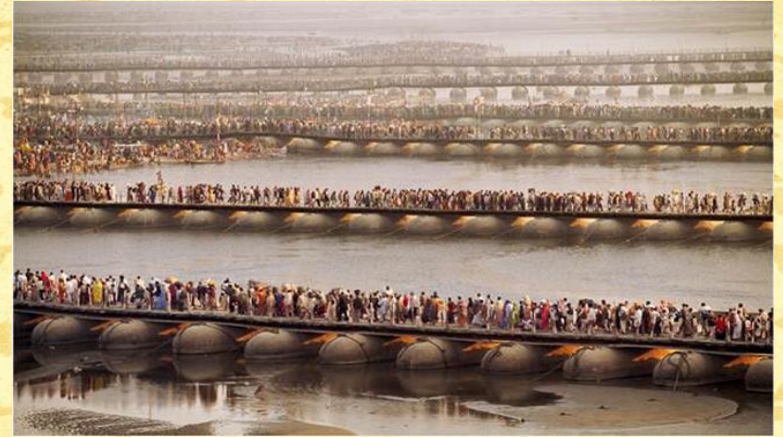
Holi - Festival of Colors

Mahashivaratri

Kumbh Mela

Raksābandhana

Rama Navami

Krishna Jayanti

Ganesha-Chaturthi

Indie a kastovní systém

- kasta je připsanou, zdánlivě vrozenou charakteristikou
- udává pravidla a postupy, reguluje rozdělení moci a uspořádání společnosti
- příslušnost ke kastě je dědičná
- vzájemná závislost kast skrze dělbu práce, každá kasta má určenou funkci
- systém založen na představě čistoty a nečistoty, která ospravedlňuje segregaci mezi kastami

4 hlavní varny (barvy)

brahmáni – kněží

kšatrijové – válečníci a králové

vajšijové - obchodníci

šúdrové – řemeslníci a dělníci

nedotknutelní

větší význam v každodenním životě mají ale *džátí* – skupina s tradičním řemeslem, v Indii jich existuje tisíce

System jajmani

- založen na tradiční dělbě práce vycházející ze systému *džátí*
- každá džátí má specifické dlouhodobé závazky vůči ostatním kastám
- díky závislosti se vesnice udržuje jako systém
- z hlediska jednotlivce omezení příležitostí
- systém je ideologicky spjatý s náboženstvím – udržení představ o čistotě a nečistotě: kasty metařů skutečně zametají, protože to jsou právě oni, kdo jsou nečistí a znečišťují

Kastovní systém v současné Indii

Není možné udržet:

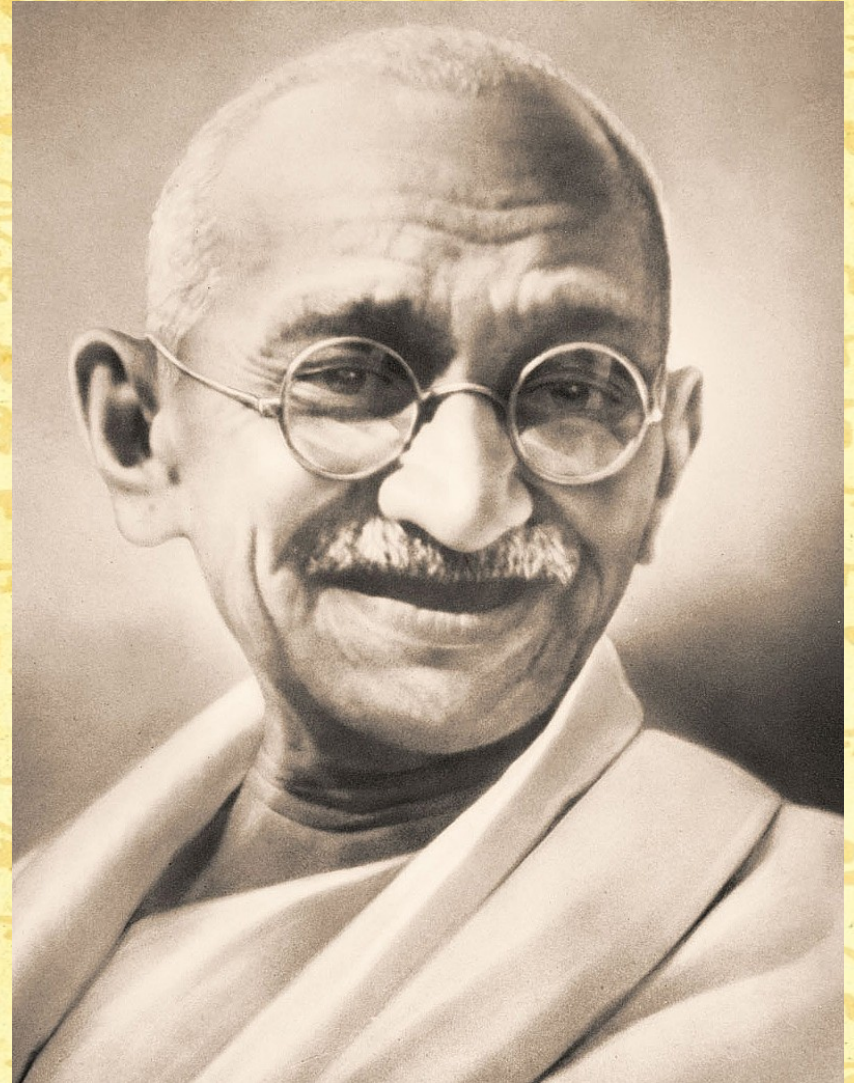
- 1. Vznik nových profesí**
- 2. Lidé jsou najímáni na základě své kvalifikace (získaného statusu) a ne kasty**
- 3. Indické úřady se snaží naplňovat určené kvóty a vyrovnávat rozdíly mezi kastami**
- 4. Proces urbanizace znesnadňuje zařadit do kast lidi, s nimiž se člověk setkává každý den**

Pokusy o zrušení kastovního systému

Mahátma Gándhí

- pokoušel se modifikovat kastovní hierarchii
- označil nedotknutelné jako **hariján** – "boží děti"

V dnešní době se organizace **dalítů (utlačovaní)** zasazuje o skutečné zrušení kast

Rabíndranáth Thákur

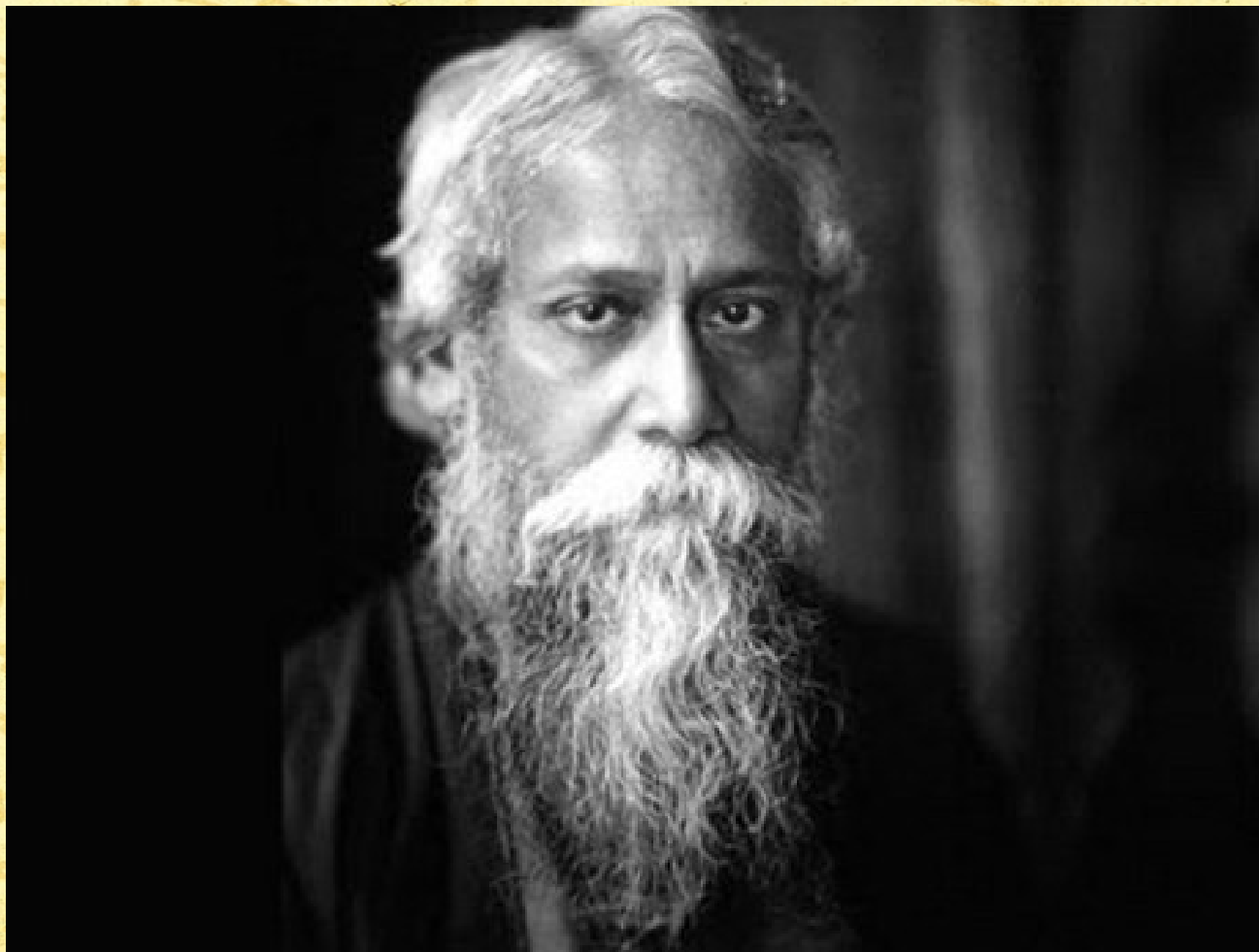
- 1913 Nobelova cena za literaturu

Díla:

Gítaňdžali –
Oběť písní
(1913)

Zahradník
(1913)

Domov a svět
(1916)

मौलुद्वि पीका पयुउध
मसो मसैः परि
मत्रन शि प त्रमे
रि त्रु उर मरै त्रै
पत्र नोर नु रूप न
क पा व वि भू त्रिभिः
द्व द्वि उवे स तान
च न व प च ष र त्रिः
क त्रै भयः त के र्दि म

का क र तं प लि र का च क्रि प र
सु ता ल नः मि म ह दे म ष क र
सि च त्री कुं क म त्र षि त्री ल नै र कुं
दि र ष ष वि क्तु व पि यः स ह ली तान
क सः त्रि का पाः मे म वं प न
पं चा ष र त्रिः ताः प र की ल त्रं चा
मि न ज ग त्रं प त्रि मी ष र म् का र

मि ष र म् इ म लो म सैः परि ता न व ना त्रौ द्वा प लो नो ष प्र वि द्यै ष र

Hinduismus v ČR

- ČR 2011: 637, 675
- Česká hinduistická náboženská společnost

Prof. Dr. Otakar Pertold

ČESKÁ HINDUISTICKÁ
NÁBOŽENSKÁ SPOLEČNOST

Hare Krišna

- Mezinárodní společnost pro vědomí Krišny
- 1966 A. C. Bhaktivédánta Svámí Prabhupáda

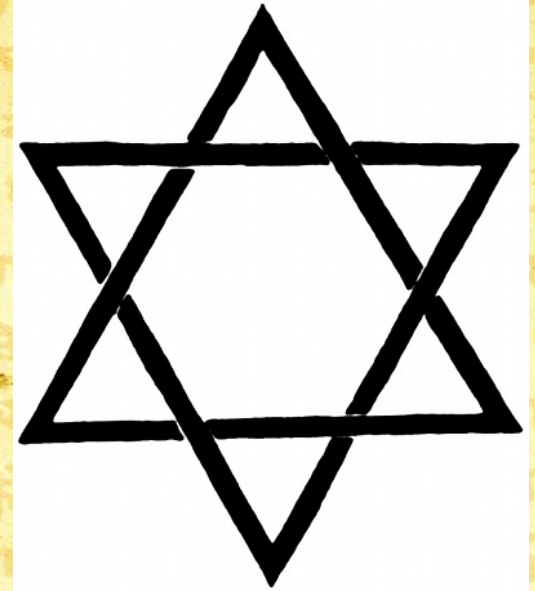

TANTRA

vägen till perfektion genom kärlek

Tantra

Jóga

Meditate

Ayurvédā

